

اقتصاد نفت

مؤلفان :

دکتر سید حسن شمس لاهی رودی

مهندس احسان محمدی ارباطی

انتشارات ارسطو

(چاپ و نشر ایران)

۱۴۰۰

سرشناسه: شمس لاهرودی، سید حسن، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور: اقتصاد نفت/مولفان سیدحسن شمس لاهرودی، احسان محمدی ارباطی.
مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۲۰۳ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۷۹۳-۰: ۶۱۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: نفت -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های اقتصادی

Petroleum industry and trade -- Economic aspects

نفت -- خاورمیانه -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های سیاسی

Petroleum industry and Trade -- Middle East -- Political aspects

نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های اقتصادی

Petroleum industry and trade -- Economic aspects -- Iran

نفت -- صنعت و تجارت -- آینده‌نگری

Petroleum industry and trade -- Forecasting

شناسه افزوده: محمدی ارباطی، احسان، ۱۳۷۵-

رده بندی کنگره: HD۹۵۶۰/۵

رده بندی دیویی: ۳۳۸/۲۷۲۸۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۶۷۵/۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی: ۱۰۰۰

نام کتاب: اقتصاد نفت

مولفان: دکتر سیدحسن شمس لاهرودی - مهندس احسان محمدی ارباطی

ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

چاپ: مدیران

قیمت: ۶۱۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۷۹۳-۰

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

پیشگفتار

کتاب اقتصاد نفت شامل ۶ فصل است. در فصل اول به معرفی و ضرورت شناخت مفاهیم اقتصاد نفت می‌پردازد و در فصل دوم به بازارهای نفت می‌پردازد و اصول و سیاست‌های آن را به طور دقیق بیان می‌کند. در فصل سوم به مسائل اقتصاد سیاسی نفت در خاورمیانه می‌پردازد. فصل چهارم مطالبی در مورد تأثیر نفت بر توسعه اقتصاد بیان می‌کند. در فصل پنجم آینده اقتصاد نفت تحت سناریوهای مختلف بیان می‌شود همچنین در این فصل مطالب بدیعی در حوزه گذار از نفت به انرژی‌های تجدیدپذیر بیان می‌شود. در فصل آخر نیز به صورت کامل در مورد تأثیرات قیمت نفت بر روی اقتصاد ایران بحث می‌شود.

کتاب‌های متنوعی در حوزه اقتصاد نفت و انرژی تألیف شده است این کتاب نسبت به کتاب‌های دیگر دارای وجه تمایز اساسی است. در این کتاب مانند کتاب‌های دیگر این حوزه به صورت کلی در مورد اقتصاد نفت بحث نشده است هدف کتاب اقتصاد نفت، ارزیابی و بررسی اقتصاد نفت ایران با استفاده از پژوهش‌های صورت گرفته توسط مؤلفان بوده است.

در اینجا لازم است همه افرادی که ما را در تألیف این کتاب یاری کردند تشکر نمایم و هم چنین از پژوهشگران حوزه اقتصاد نفت ایران نیز سپاس‌گزارم که اجازه دادند از پژوهش‌هایشان در این کتاب استفاده شود و از راهنمایی‌های دلسوزانه جناب آقای بهروز محمدی ارتباطی صمیمانه تشکر

می‌کنم و در انتها از پدر و مادر مهربانمان و جناب آقای منصور محمدی
ارتباطی به‌خاطر حمایت‌های بی‌دریغشان سپاس‌گزارم.

خوانندگان محترم می‌توانند دیدگاه‌ها و نظرات ارزشمند خویش را
پیرامون این کتاب به آدرس‌های 1400@oileconomybook.com و e.mohammadi5587@gmail.com ارسال نمایند.

سید حسن شمس لاهرودی، احسان محمدی ارتباطی

پاییز ۱۴۰۰

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل ۱: مقدمه‌ای بر اقتصاد نفت ۱۰

۱.۱. مقدمه ۱۰

۱.۲. تعاریفی چند از نفت خام ۱۲

۱.۳. تاریخچه نفت ۱۳

۱.۴. منشأ تشکیل نفت ۱۴

۱.۵. اکتشاف نفت ۱۵

۱.۶. پالایش ۱۶

۱.۷. انواع نفت خام و نفت خام ایران ۱۷

۱.۸. اندازه‌گیری ۲۰

۱.۹. مطالعات خارجی اقتصاد نفت ۲۰

۱.۱۰. مطالعات داخلی اقتصاد نفت ۲۳

۱.۱۱. روند تاریخی قراردادهای نفتی در ایران ۲۷

۱.۱۲. نقش نفت در اقتصاد ایران ۲۷

فصل ۲: اقتصاد نفت و بازارهای انرژی ۳۴

۲.۱. مقدمه ۳۴

۲.۲.	شوگ نفتی.....	۳۵
۲.۳.	انواع نفت خام.....	۳۸
۲.۴.	بررسی قیمت نفت.....	۴۱
۲.۵.	نفت خام ایران.....	۴۲
۲.۶.	نوسان صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۸.....	۴۳
۲.۷.	صادرات تجهیزات نفتی به روسیه.....	۴۴
۲.۸.	قیمت واقعی نفت.....	۴۹
۲.۹.	قیمت نفت در سال ۲۰۲۰ و عوامل افزایش قیمت نفت.....	۴۹
۲.۱۰.	کشورهای دارای ذخایر انرژی.....	۵۲
۲.۱۱.	پیامدهای افزایش قیمت نفت.....	۵۳

فصل ۳: نقش نفت بر اقتصاد سیاسی خاورمیانه..... ۶۰

۳.۱.	مقدمه.....	۶۰
۳.۲.	مفهوم سلاح اقتصادی.....	۶۲
۳.۳.	تحریم.....	۶۳
۳.۴.	منطق توسل به سلاح اقتصادی.....	۶۴
۳.۵.	تحریم نفتی، سلاح اقتصادی کشورهای خاورمیانه.....	۶۶
۳.۶.	اعمال تحریم نفتی ۱۹۷۳.....	۷۰
۳.۷.	عوامل تحول در قدرت نفتی خاورمیانه پس از تحریم ۱۹۷۳.....	۷۲
۳.۸.	تحریم نفتی غرب علیه کشورهای اسلامی خاورمیانه.....	۷۶

فصل ۴: نقش صنعت نفت در توسعه اقتصاد..... ۹۴

- ۴.۱. مقدمه..... ۹۴
- ۴.۲. مکانیسم تعامل صنعت نفت کشور با اقتصاد ملی به عنوان مبنای توسعه ملی..... ۹۹
- ۴.۳. بهره‌گیری از مزیت رقابتی نفت و گاز در ابعاد غیراقتصادی توسعه..... ۱۰۲
- ۴.۴. ویژگی‌های مخازن نفت و محدودیت‌های فنی و ساختاری آنها در میزان بهره‌دهی..... ۱۰۴
- ۴.۵. الزامات صنعت نفت به منظور ثبات و پویایی آن به عنوان پشتوانه پویایی دیگر بخش‌ها..... ۱۰۸
- ۴.۶. تأمین منابع مالی داخلی و ملاحظات اقتصادی کلان..... ۱۰۹
- ۴.۷. راهبردهای نقش صنعت نفت در توسعه اقتصادی..... ۱۱۲

فصل ۵: نقش آینده نفت در اقتصاد..... ۱۱۶

- ۵.۱. مقدمه..... ۱۱۶
- ۵.۲. تغییرات در حمل و نقل..... ۱۱۸
- ۵.۳. اختلالات مالی اضافی برای گذار..... ۱۲۰
- ۵.۴. وضعیت گذار جهانی انرژی..... ۱۲۲
- ۵.۵. بخش نیرو..... ۱۲۴
- ۵.۶. منابع دیگر انرژی..... ۱۲۶
- ۵.۷. صنایع شیمیایی..... ۱۲۸
- ۵.۸. بخش ساختمان..... ۱۲۹

فصل ۶: اثرات قیمت نفت بر روی اقتصاد ایران..... ۱۳۶

- ۶.۱. مقدمه..... ۱۳۶
- ۶.۲. بررسی نفت خام..... ۱۴۳
- ۶.۳. تورم..... ۱۴۵